

PAPA FRANCESC
AUDIÈNCIA GENERAL
Dimecres, 5 de juny de 2024

Catequesi. L'Esperit i l'Esposa. L'Esperit Sant guia el poble de Déu cap a l'encontre amb Jesús, la nostra esperança.

2. «El vent bufa allà on vol.» On hi ha l'Esperit de Déu hi ha llibertat

Benvolguts germans i germanes, bon dia!

En la catequesi d'avui m'agradaria reflexionar amb vosaltres sobre el nom amb què s'anomena l'Esperit Sant a la Bíblia.

El primer que coneixem d'una persona és el seu nom. Per ell l'anomenem, la distingim i la recordem. La tercera persona de la Trinitat també té un nom: s'anomena *Esperit Sant*. Però *Esperit* és la versió llatinitzada. El nom *Esperit*, aquell pel qual el van conèixer els primers destinataris de la revelació, amb el qual el van invocar els profetes, els salmistes, Maria, Jesús i els Apòstols, és *Ruah*, que significa 'buf', 'vent', 'alè'.

A la Bíblia, el nom és tan important que gairebé s'identifica amb la persona mateixa. Santificar el nom de Déu és santificar i honorar Déu mateix. Mai no és un apel·latiu merament convencional: sempre diu alguna cosa sobre la persona, el seu origen, la seva missió. El mateix passa amb el nom *Ruah*. Conté la primera revelació fonamental sobre la persona i la funció de l'Esperit Sant.

Precisament mitjançant l'observació del vent i les seves manifestacions, els escriptors bíblics van ser conduïts per Déu a descobrir un *vent* de naturalesa diferent. No és casualitat que per Pentecosta l'Esperit Sant es posés sobre els Apòstols acompanyat per «una ventada impetuosa» (Ac 2,2). Va ser com si l'Esperit Sant volgués posar la seva signatura a allò que estava passant.

Què ens diu, doncs, el seu nom, *Ruah*, sobre l'Esperit Sant? La imatge del vent serveix sobretot per a expressar el poder de l'Esperit Sant. "Esperit i poder", o "poder de l'Esperit" és una combinació recurrent a tota la Bíblia. De fet, el vent és una força devastadora, una força indomable, és capaç fins i tot de moure oceans.

Però també en aquest cas, per a descobrir el significat ple de les realitats de la Bíblia, no ens hem d'aturar a l'Antic Testament, sinó arribar a Jesús. Juntament amb el poder, Jesús destacarà una altra característica del vent, la de la seva llibertat. A Nicodem, que el visita de nit, Jesús li diu solemnement: «El vent bufa allà on vol; en sents la remor, però no saps d'on ve ni on va. Així mateix passa amb el qui neix de l'Esperit» (Jn 3,8).

El vent és l'única cosa que no es pot "embridar", no es pot "embotellar" ni tancar. Intentem "embotellar" o encaixonar el vent: no és possible, és lliure. Pretendre tancar l'Esperit Sant en conceptes, definicions, tesis o tractats, com a vegades ha intentat fer el racionalisme modern, significa perdre'l, anul·lar-lo, reduir-lo a l'esperit purament humà, un esperit simple. Hi ha, però, una temptació semblant en l'àmbit eclesial, i és la de voler tancar l'Esperit Sant en cànons, institucions, definicions. L'Esperit crea i anima les institucions, però ell mateix no pot ser "institucionalitzat", "cosificat". El vent bufa «allà on vol»; de la mateixa manera, l'Esperit distribueix els seus dons «com ell vol» (1Co 12,11).

Sant Pau farà de tot això la llei fonamental de la manera d'obrar cristiana: «On hi ha l'Esperit del Senyor hi ha la llibertat» (2Co 3,17), diu ell. Una persona lliure, un cristià lliure, és aquella que té l'Esperit del Senyor. Aquesta és una llibertat totalment especial, molt diferent de la que s'entén normalment. No és llibertat per a fer allò que es vulgui, sinó llibertat per a fer lliurement allò que Déu vulgui! No llibertat per a fer el bé o el mal, sinó llibertat per a fer el bé i fer-lo lliurement, és a dir, per atracció, no per constricció. En altres paraules, llibertat de fills, no d'esclaus.

Sant Pau és molt conscient dels abusos o malentesos que es poden fer d'aquesta llibertat; escriu als galates: «Vosaltres, germans, heu estat cridats a la llibertat. Però mireu que aquesta llibertat no sigui un pretext per a satisfer els desigs terrenals. Més aviat, per l'amor, feu-vos servents els uns dels altres» (Ga 5,13). Es tracta d'una llibertat que s'expressa en el que sembla ser el contrari, s'expressa en el servei, i en el servei hi ha la veritable llibertat.

Sabem bé quan aquesta llibertat es converteix en un *pretext per a la carn*. Pau fa una llista sempre actual: «comportaments libidinosos, impuresa, llibertinatge, idolatria, bruixeria, enemistats, discòrdies, gelosies, enfuriments, rivalitats, divisions, sectarismes, enveges, borratxeres, orgies i coses semblants» (Ga 5,19-21). Però també ho és la llibertat que permet els rics d'explotar els pobres, és una llibertat lletja la que permet els forts d'explotar els dèbils i a tots d'explotar impunement el medi ambient. Aquesta és una llibertat lletja, no és la llibertat de l'Esperit.

Germans i germanes, d'on traiem aquesta llibertat de l'Esperit, tan contrària a la llibertat de l'egoisme? La resposta es troba en les paraules que Jesús va adreçar un dia als seus oients: «Si el Fill us fa lliures, sereu lliures de debò» (Jn 8,36). La llibertat que ens dona Jesús. Demanem a Jesús que ens faci, a través del seu Esperit Sant, homes i dones autènticament lliures. Lliures per a servir, en l'amor i l'alegria. Gràcies!